

การบริการทางวิชาการของครูวิชาการประจำสำนักงานกลุ่มโรงเรียน
ระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 9

นายพลชัย จำปาสิม

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาบริหารการศึกษา

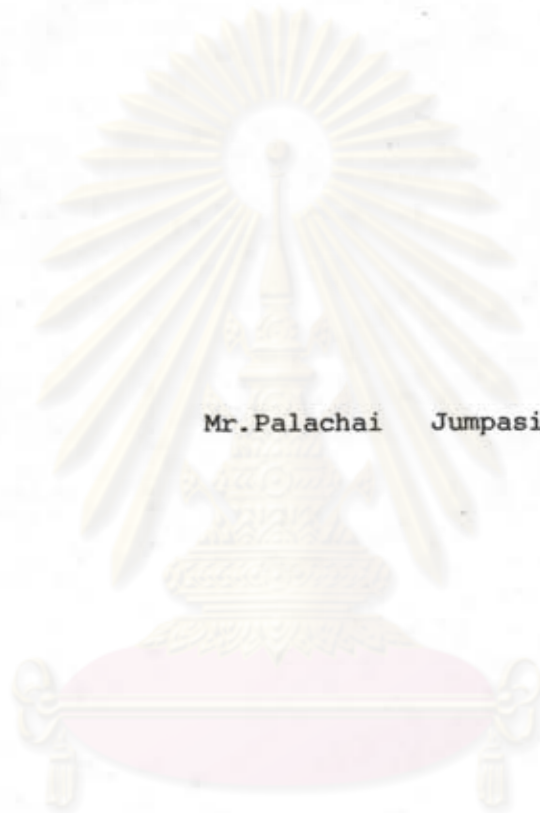
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ISBN 974-579-084-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017674 117316416

THE ACADEMIC SERVICE OF ACADEMIC TEACHERS
IN THE OFFICE OF THE PRIMARY SCHOOL CLUSTERS,
EDUCATIONAL REGION NINE

Mr. Palachai Jumpasim

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การบริการทางวิชาการของครูวิชาการประจำสำนักงานกลุ่ม
โรงเรียนระดับประถมศึกษา   เขตการศึกษา 9
โดย   นายพลชัย จำปาสม
ภาควิชา   บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา   อาจารย์ สวัสดิ์ จงกล

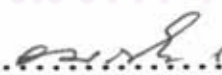
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรนัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอค)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ สวัสดิ์ จงกล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ทันติเมธ)

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PALACHAI JUMPASIM: THE ACADEMIC SERVICE OF ACADEMIC TEACHERS IN THE OFFICE OF THE PRIMARY SCHOOL CLUSTERS, EDUCATIONAL REGION NINE. THESIS ADVISOR: MR.SWAT CHONGKOL, 148 PP. ISBN 974-579-084-2

This research was to study the academic service and problems with regard to organizing academic services of academic teachers attached to primary school cluster office in Educational Region Nine. Research samples were 492 academic teachers attached to primary school cluster offices. Research instruments were questionnaires. From the total of 492 questionnaires sent to respondents 365 accounted for 74.18 % were returned. Frequency count and percentage were used as data analysis.

Research findings were as follows:

1) Services mostly organized by school clusters were (1-1) data on students' learning achievements classified by group experiences; (1-2) procurement, production and development of instructional media by organizing workshop in teachersto practise in producing prototype instructional media; (1-3) service of instructional media at school cluster office; (1-4) circulation of books by using school cluster library as the basic for which the circulated books could be kept in each school for 6 days.

2) Problems found in organizing services were: (2-1) responsible personnel's inadequate knowledge and experience in operation planning ; (2-2) in sufficient budget for general operation; (2-3) lack of vehicle to carry instructional media and equipment to school members; (2-4) crowded office; (2-5) limited number of instructional media and equipment in addition to shortages of knowledgeable and experienced personnel in instructional media construction; and responsible personnel did not have sufficient time to accomplish his responsible task.

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ..... นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต ..... *Handwritten signature*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... *Handwritten signature*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

PALACHAI JUMPASIM: THE ACADEMIC SERVICE OF ACADEMIC TEACHERS IN
THE OFFICE OF THE PRIMARY SCHOOL CLUSTERS, EDUCATIONAL REGION NINE.
THESIS ADVISOR: MR. SWAT CHONGKOL, 148 PP. ISBN 974-579-084-2

This research was to study the academic service and problems with regard to organizing academic services of academic teachers attached to primary school cluster office in Educational Region Nine. Research samples were 492 academic teachers attached to primary school cluster offices. Research instruments were questionnaires. From the total of 492 questionnaires sent to respondents 365 accounted for 74.18 % were returned. Frequency count and percentage were used as data analysis.

Research findings were as follows:

1) Services mostly organized by school clusters were (1-1) data on students' learning achievements classified by group experiences; (1-2) procurement, production and development of instructional media by organizing workshop in teachersto practise in producing prototype instructional media; (1-3) service of instructional media at school cluster office; (1-4) circulation of books by using school cluster library as the basic for which the circulated books could be kept in each school for 6 days.

2) Problems found in organizing services were: (2-1) responsible personnel's inadequate knowledge and experience in operation planning ; (2-2) in sufficient budget for general operation; (2-3) lack of vehicle to carry instructional media and equipment to school members; (2-4) crowded office; (2-5) limited number of instructional media and equipment in addition to shortages of knowledgeable and experienced personnel in instructional media construction; and responsible personnel did not have sufficient time to accomplish his responsible task.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ..... นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติกร ..... *Swat Chongkol*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... *Swat Chongkol*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสำเร็จจากท่านอาจารย์ สวัสดิ์ จงกล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ อีกทั้งคอยให้กำลังใจและติดตามความก้าวหน้าของการทำวิทยานิพนธ์อยู่ตลอดเวลา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจแก้และให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือวิจัย ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอด ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร สุคนธ์ทรัพย์ อาจารย์ประจำภาคบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดร.ประกอบ คุณารักษ์ อาจารย์ประจำภาคบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร อาจารย์มนตรี จันทรสุคนธ์ อาจารย์ สมควร เสนาอาจ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ อาจารย์ บุญมา เชื้อบุญมี อาจารย์ วิไล ชมวงศ์ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย จึงขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณครูวิชาการประจำสำนักงานกลุ่มโรงเรียน ในเขตการศึกษา 9 ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ ให้ข้อมูลในการวิจัยอย่างดียิ่ง ขอขอบคุณ อาจารย์ ชำนิ มีเพียร อาจารย์ ปรีชา พึงจิตต์คน ที่ได้ช่วยเหลือในการจัดทำข้อมูล ขอขอบคุณ คุณพิสมัย จำปาสม ที่สนับสนุนและให้กำลังใจ

คุณความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอกราบเป็นสิ่งบูชาพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ คุณพี่ณศรี จำปาสม ที่ให้สิ่งที่จำเป็นและเป็นกำลังใจในการศึกษาตลอดมา

นายพลชัย จำปาสม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
คำถามเพื่อการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย	6
ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย	7
วิธีดำเนินการวิจัย	8
การนำเสนอผลการวิจัย	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
การบริหารการประถมศึกษาในปัจจุบัน	11
ความเป็นมาของกลุ่มโรงเรียน	13
ความสำคัญของกลุ่มโรงเรียน	15
ความหมายของงานวิชาการ	18
โครงสร้างการแบ่งกลุ่มโรงเรียน	22
องค์กรของกลุ่มโรงเรียน	23

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ขอบข่ายของกลุ่มโรงเรียน	24
งานศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน	31
การดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน	32
การบริหารภายในศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน	36
การผลิตสื่อการเรียนการสอน	40
งานห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน	43
การวางแผน	47
การนิเทศการศึกษา	53
ความหมายของการนิเทศการศึกษา	53
บทที่ 2 การนิเทศศูนย์วิชาการ	54
กระบวนการในการนิเทศ	55
กิจกรรมการนิเทศศูนย์วิชาการ	59
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	61
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	64
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	64
วิธีดำเนินการวิจัย	64
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล	69
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	70
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทั่วไปและการบริการทางวิชาการ ของครูวิชาการประจำสำนักงานกลุ่มโรงเรียน	74
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคในการบริการทางวิชาการของ ครูวิชาการประจำสำนักงานกลุ่มโรงเรียน	97
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	107

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	121
ภาคผนวก	127
ประวัติผู้เขียน	148

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.	จำนวนประชากรที่ตอบแบบสอบถาม	65
2.	จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไป-รับคืน	67
3.	จำนวนและร้อยละของครูวิชาการจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ลักษณะของอาคารที่ทำการสำนักงานกลุ่ม	70
4.	จำนวนและร้อยละของสภาพแวดล้อมทั่วไปของสำนักงานกลุ่มโรงเรียน	74
5.	จำนวนและร้อยละของการจัดทำสถิติข้อมูลที่จำเป็นเพื่อพัฒนาการ เรียนการสอน	75
6.	จำนวนและร้อยละของการวางแผนการดำเนินงานของศูนย์วิชาการ กลุ่มโรงเรียน	76
7.	จำนวนและร้อยละของการจัดหา ผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และเครื่องมือ	80
8.	จำนวนและร้อยละของการจัดระบบการเก็บ การใช้และการบำรุง รักษาสื่อและเครื่องมือ	83
9.	จำนวนและร้อยละของการให้ความรู้ แนะนำ ส่งเสริมเกี่ยวกับ เทคนิคการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน	87
10.	จำนวนและร้อยละของการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์ วิชาการกลุ่มโรงเรียน	89
11.	จำนวนและร้อยละของการให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงาน ของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนในด้านการผลิตเอกสาร การให้ บริการและโสตทัศนูปกรณ์	90
12.	จำนวนและร้อยละของการประเมินผลและรายงานผลการปฏิบัติ	

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
	งานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน	92
13.	จำนวนและร้อยละของงานห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน	94
14.	จำนวนและร้อยละของปัญหาอุปสรรคในการบริการทางวิชาการทาง วิชาการของครูวิชาการประจำสำนักงานกลุ่มโรงเรียน	98
15.	จำนวนและร้อยละของปัญหาอุปสรรคในด้านการจัดห้องสมุดกลุ่ม โรงเรียน	99
16.	จำนวนและร้อยละของปัญหาในการให้บริการห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน	100
17.	จำนวนและร้อยละของปัญหาในการให้บริการสื่อและเครื่องมือ	101
18.	จำนวนและร้อยละของปัญหาในด้านการจัดหาสื่อและเครื่องมือ	102
19.	จำนวนและร้อยละของปัญหาในด้านการหมุนเวียนสื่อและเครื่องมือ	103
20.	จำนวนและร้อยละของปัญหาในการดำเนินงานศูนย์วิชาการ	104
21.	จำนวนและร้อยละของปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำสื่อและเครื่องมือ ...	105
22.	จำนวนและร้อยละของปัญหาในด้านการติดตามประเมินผล	106

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1. โครงสร้างการปฏิบัติงานกลุ่มโรงเรียน	23
2. บทบาทของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน	31
3. กระบวนการทำงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน	33
4. การประสานงานระหว่าง ศวจ.สปอ/ก และ กลุ่มโรงเรียน	35
5. การบริหารภายในศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน	37
6. กระบวนการนิเทศศูนย์วิชาการ	58

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย